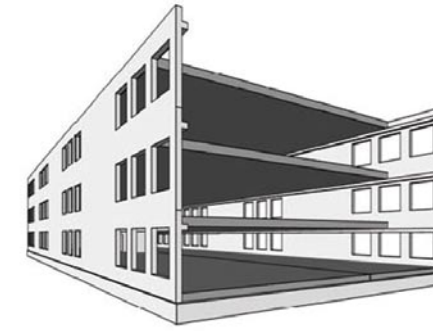
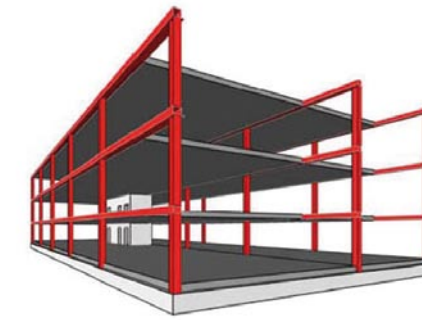

duurzaam bouwen of punten scoren

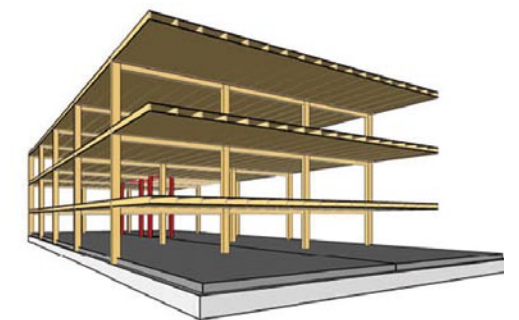
tekst IMd Raadgevende Ingenieurs bv

duurzaam: beton

duurzamer: hybride

duurzaamst: hout

labelgekte en de bouwstenen van duurzaamheid

Duurzame gebouwen scoren soms tóch laag in een GreenCalc-, GPR- of BREEAM-berekening. Af en toe is een gebouw wél duurzaam volgens het ene label, maar niet volgens het andere. Hoogste tijd om een eind te maken aan deze 'labelgekte', vinden IMd Raadgevende Ingenieurs, Atelier PRO, instituut NIBE en moBius consult. Willen we duurzaam bouwen of punten scoren? Dat vragen deze organisaties zich af. Duurzaamheidlabels kunnen immers een doel op zich worden. En als dat gebeurt, dragen zij niet altijd bij aan duurzame bouw. Om opdrachtgevers, ontwerpers en bouwers meer bewust te maken van dit groeiend probleem, organiseerden deze vier partijen tijdens de Internationale BouwBeurs in het duurzaamheidpaviljoen de workshop 'Labelgekte en de bouwstenen van duurzaamheid'.

Huis der Gemeente Overbetuwe:
duurzaamste gebouw met minste materialen

Directe aanleiding voor dit initiatief was een project dat de vier vorig jaar samen deden. Ondanks de vele duurzame maatregelen die werden genomen, scoorde het gebouw relatief laag in GreenCalc. Extra 'noodgrepen' waren nodig om de gewenste score te halen. "We keken elkaar aan en vroegen ons af waar we in godsnaam mee bezig waren. Willen we duurzaam bouwen of punten scoren? Soms is dat gewoon niet hetzelfde", aldus Pim Peters, directeur van IMd Raadgevende Ingenieurs. Hieruit ontstond de gedachte om te onderzoeken wat de invloed van de verschillende bouwstenen is op de duurzaamheidsscore. Om de grote diversiteit van de mogelijkheden te beperken, is daarbij onderscheid gemaakt in vier bouwstenen: de constructie, het gevelmateriaal, het inbouwpakket en het energieconcept.

workshop

Tijdens de workshop op de Internationale BouwBeurs zijn per bouwsteen drie varianten aangedragen met de vraag: welke moeten we uit duurzaamheidsoogpunt toepassen? Pas nadat de keuze van de duurzame variant was vastgesteld, is de score van de verschillende

varianten in GreenCalc bekend gemaakt. "Opvallend hierbij was dat er voor het inbouwpakket en het energieconcept een grote eenduidigheid was ten aanzien van de keuze, terwijl juist bij de constructie en het gevelmateriaal een duidelijke tweedeling optrad", vertelt Peters.

Bij de constructie werd dit voornamelijk veroorzaakt door de keuze voor het toepassen van een duurzaam materiaal of het toepassen van een zeer flexibele constructie met minimaal materiaalgebruik. In de Life Cycle Analyse berekening worden de schaduwkosten per jaar vastgelegd door de totale 'milieukosten' te delen door de levensduur. Deze levensduur wordt bepaald door de functie van het gebouw en niet door de toegepaste constructie. Dit in tegenstelling tot de LCA berekening van bijvoorbeeld kozijnen of dakbedekking, waar juist wel naar de levensduur van de toegepaste materialen wordt gekeken. "In het geval van het gevelpakket was de tweedeling ontstaan door de keuze van een duurzaam materiaal of de keuze van een onderhoudsarm materiaal. In principe ook de tweedeling die in de definitie van duurzaamheid schuilt, namelijk de invloed op het milieu en de tijdsinvloed op het functioneren."

duurzame oplossingen

De nadruk op het verzamelen van punten leidt af van de hoofdzaak. In de huidige praktijk lijkt het er op dat meer aandacht besteedt wordt aan welk instrument gekozen moet worden dan aan daadwerkelijk duurzame oplossingen. De labels moeten vooral een richtsnoer zijn, en dus zeker geen doel op zich. Samen met zijn medestanders pleit Peters er dan ook voor dat de labels in ieder geval meer op elkaar worden afgestemd. "Daar wordt aan gewerkt door Stichting Bouwkwiteit en dit wordt hopelijk dit jaar nog afgerond. Dan zijn de berekende uitkomsten hetzelfde. De vraag blijft dan wat je wel of niet meeneemt in de labels", gaat de directeur gedreven verder. "Eerst richtten de labels zich vooral naar energieverbruik en CO₂-emissie. Langzamerhand vormen het water- en materiaalgebruik eveneens een wezenlijk onderdeel van de scores. Dat is heel belangrijk, want de primaire grondstoffen raken op."

uniforme graadmeter

Het is goed dat de kwaliteit van labels kritisch wordt bekeken, aangezien dit kan leiden tot een verbetering van de berekeningen. Steeds meer bedrijven hechten groot belang aan de duurzaamheid van hun kantoorruimte. Nu overheidsinstellingen worden gedwongen gebouwen met een hoge duurzame score te gebruiken, is het extra belangrijk dat hier een uniforme graadmeter voor komt.

Daarbij heeft de bouwwereld zelf natuurlijk veel baat bij labels met goede duurzame criteria. "Het is goed om gebouwen met elkaar te vergelijken en te zien wat de invloed is van bepaalde keuzen. Maar het mag geen doel op zich worden. Het is wat mij betreft niet de bedoeling om je tijd te besteden aan het behalen van labels. Wij willen duurzaam bouwen", benadrukt Peters. "Ieder gebouw is uniek en je dient per locatie tevens te kijken naar wat de mogelijkheden zijn. De huidige labels kijken alleen naar de uitkomsten. Vervolgens wordt aan allerlei knoppen gedraaid om de punten te scoren. Zo maak je keuzen om een label te krijgen, terwijl het de bedoeling is een duurzaam gebouw neer te zetten."«

Watertoren Bussum:
ook bij particuliere ontwikkelingen zijn duurzame gebouwen te realiseren

Pim Peters,
directeur IMd Raadgevende Ingenieurs